

KREATÍV MOZGÁS – KREATÍV GYERMEK

mesterprogram megújítása

**Címe: „OKOSÍTÓ MOZGÁS” - MOZGÁSOS JÁTÉKOK,
ESZKÖZÖK A GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSÉBEN**

2023

Készítette:

Makai Valéria

Makai Valéria

mesterpedagógus

„A gyerekek teljes kibontakozása mozgás nélkül elképzelhetetlen”

Catherine Davis

Jelenlegi Mesterprogramom időszaka: 2020 - 2024

Az általános terv a 2020. 01. 01-2024.12.31. közötti öt éves időszakot foglalja magába.

Választott mesterprofil:

Mesterprogramom célja egy új intézményi jó gyakorlat kialakítása és bevezetése volt, ezért a *fejlesztő- innovátori profilt választottam.*

Mesterprogramom megírásakor fókuszban az óvodás gyermek mozgásfejlesztési lehetősége állt. A mozgás komplex fejlesztő hatásából kiindulva választottam a programom címéül a „Kreatív mozgás – kreatív gyermek” címet.

Véleményem szerint a kreativitás egyfajta teremtképességet is jelent, mely a fejlődéshez, a változáshoz elengedhetetlen. Azt is jelenti, hogy új ötletekkel álluk elő egy probléma megoldása során, ahogy Edward de Bono pszichológus fogalmaz *A kreatív elme* című könyvében :

„Kreativitás nélkül csak ismétlés és rutin van; mindkettő nagyon értékes a maga helyén, és viselkedésünk jórészt ebből áll, de a fejlődéshez, a változáshoz és az új irányokhoz kreativitás kell.”

A tudatos szakmai fejlődés részben előfeltétele volt a programom megvalósulásának, másrészt hozadéka is. Munkám során engedhetetlen a magas szintű szakmai tudás, a Mesterprogram megvalósítás során pedig szakmai ismereteim, kompetenciáim tovább mélyültek, fejlődtek.

A feltáró-elemző tevékenység megelőzte a program kidolgozását, felölelve a kihívás felismerésétől a program részletes kidolgozásáig terjedő folyamatot. A helyzetelemzés és a megfelelő összefüggések felismerése, tudatosítása végigkíséri a Mesterprogramot.

Célkitűzés

Mesterprogramom célja egy kreatív és egyben preventív mozgásfejlesztéssel kapcsolatos óvodai jó gyakorlat kialakítása volt, amely minden óvodás korosztály (3-7 év) számára lehetőséget teremt a mozgás segítségével a fejlődésre.

Elsődleges cél a mozgásban megvalósuló tanulás lehetőségeinek változatosabb megteremtése volt. A programom megvalósításával a célokat elértem: a „Kreatív mozgás – kreatív gyermek” program gyakorlati *kidolgozása*, módszertani innováció kialakítása, bevezetésre *előkészítése, kipróbálása* megtörtént, illetve folyamatban van.

Produkum : Mozgás anyag (ajánlás) és Mozgásos játékok gyűjteménye.

- 4 félé ajánlást készítettem a 3-7 éves óvodás korosztály mozgásigényének kielégítésére 4 évre tervezve.
- A 2022/2023-s nevelési évben először került kipróbálásra az elkészült ajánlás. A csoportok a 4 ajánlás egyikét használják az éves tanulási terv mozgás anyagának tervezésekor már második éve. A visszajelzés pozitív, mind a tapasztalt, mind a pályakezdő óvodapedagógusok munkáját segítette.
(Munkatársi-, szülői, gyermek kérdőív)
- Mozgásos Játékok gyűjteményét összeállítottam, amit ajánlásra közzé tettem több félé formában. A játék gyűjteményt használják mind a nyolc csoportban a mozgás tevékenység tervezésekor.

Értékelés

1. A Mesterprogram az intézmény céljaival és terveivel harmonizál, koherens

Pedagógiai Programunk egyik hangsúlyos területe a *Mozgás*, mely koherens a:

- „Kerek erdő „Pedagógiai Programunkkal

1. Egészséges életmód alakítása - az óvodai nevelés valamennyi területére kiterjed

Célunk: A gyermekek önállóságára, utánzási vágyára építve az egészséges életmód és életvitel, az egészségvédő szokások alakítása.

2. Mozgás - az egészség nevelés szerves része- Pedagógiai Programunk kiemelt feladata.

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás, melynek minden formája élményt nyújt számára.

Ez az életszakasz a legkedvezőbb periódus a mozgás tanulására, tanítására, gyakorlására.

A nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, az egész személyiség fejlesztésére irányul. A mozgás az alapja a beszéd, a gondolkodás fejlődésének, az önismeretnek, a reális énkép kialakulásának. Fontos számunkra a természetes környezetben történő szabad és szervezett mozgás lehetőségének kihasználása. Törekszünk arra, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban érzelmileg motiváltan vegyenek részt a mozgásos tevékenységekben. Változatos eszköz használatával, és játékelménnel gazdagítjuk a gyermekek mozgását, segítjük mozgásbiztonságukat és ösztönözzük az új játékformák kialakulását.

- *Éves Munkatervvel*

A tanulási terv tervezésénél kiemelt feladat volt a mozgás tervezése.

Anyag választása és tervezése a Mesterprogram ajánlása szerint (4 félé ajánlás) történjen.

-Eszközök tervezése, használata során tudatosan tervezzék meg az anyaghoz legmegfelelőbb mozgásfejlesztő eszközöket: mászófal, mozgáskotta elemei, távolugró gödör, ugróiskolák, új mozgásfejlesztő eszközök.

Az óvoda adottságait figyelembe véve kreatívan és rugalmasan használják a változatos helyszíneket az időjárásnak megfelelően: udvar, beton-, műfüves-, füves pályák, távolugró gödör, mezítlábas ösvény.

Mozgásos játékok gyűjtésének folytatása.

Mindennapos mozgás helye, ideje –Játékgyűjtemény használata.

- *A csoportok éves nevelési-tanulási tervével*

A mozgás anyagának korosztály szerinti tervezése-, a mozgástevékenység során használt mozgás eszközeinek tervezése és az új eszközök -, helyszínek tervezése a csoportok éves nevelési-tanulási tervének része. A vezető, a vezető helyettes és a munkaközösség vezető ellenőrzi év elején a tervező munkát, az ellenőrzés tapasztalatait nevelőtestületi megbeszélésen vitatjuk meg. A gyakorlati megvalósulást az intézmény vezetősége ellenőrzi: intézményvezető, intézményvezető-helyettes és munkaközösség vezetők. Az elmúlt években a mozgás tevékenység tervezése és gyakorlati megvalósulása kiemelt szakmai feladatként foglalmazódott meg. Tapasztalataim megerősítettek abban, hogy a mozgástevékenység tervezése problémát okoz nem csak a pályakezdő óvodapedagógusoknak, hanem a tapasztaltabb kollégáknak is, ezért a bevezetett mozgásanyag nagy segítség volt a tervezés és megvalósulás folyamatában. *(Óvodapedagógus kérdőív)*

- *Évet záró Beszámolóval*

A mozgás anyagának kiválasztása a Mesterprogram ajánlása szerint történt, ez nagyban megkönnyítette a kolléganők munkáját. Eszközök tervezése, használata nagyobb tudatossággal valósult meg: mászófal, mozgáskotta elemei, új mozgásfejlesztő eszközök beépültek az éves tervbe. Változatos helyszíneket, udvar, beton-, műfüves-, füves pályák, távolugró gödör, mezítlábas ösvény használják a kolléganők.

Mindennapos mozgás helye, ideje- a jól bevált szokás szerint valósul meg intézményünkben.

- *A negyedik éve működő „Megmozgatlak” munkaközösség éves tervével és értékelésével*

Cél:

- A gyermekek egészséges életvitelének alakítása az óvodai nevelés során: kiemelten a mozgás megszerettetése és a mozgásigény kielégítése
- Az új eszközök bemutatása, megismertetése a kollégákkal, az eszközök használatának beépítése a mozgás tevékenységekbe (mozgáskotta, koordinációs létra, jelölő korongok)
- Mozgásos játékgyűjtemény bővítése
- A mindennapos mozgás megvalósításával kapcsolatos gyakorlati lehetőségek feltérképezése.

Feladat:

- A mozgásos eszközök használatának elsajátítása, elméleti és gyakorlati tudás bővítése.
- A mozgás anyagához illeszkedő, a képességfejlesztés céljának megfelelő, változatos mozgásos eszközök beépítése az éves tanulási tervbe.
- Elméleti és gyakorlati problémák, ismeretek megbeszélése, új ismeretekkel való bővítése belső szakmai-módszertani megbeszélésekkel.
- Gyakorlati bemutató szervezése a mozgás tevékenység megvalósulásáról
- Mozgásos játékok gyűjtése, a már meglévő játékgyűjtemény kibővítése, a gyűjtemény megosztása minden kollégával.
- Az Óvodánkban megrendezésre kerülő Őszi és Tavaszi Zöld napokon való aktív részvétel, kiemelten a mozgással kapcsolatos programok szervezése.

2. Eszközkészlet

A tervezett eszköz bővítés megvalósult, az elképzeléseimet, a mozgással kapcsolatos kreatív innovációimat sikerült megvalósítani. A mozgás meglévő eszközeinek ismerete elvárás az új kollégáktól is.

A tornatermi mozgáshoz szükséges eszközkészletünk gazdag, szertárunk gazdagon felszerelt, sokféle sporteszköz áll rendelkezésre, mely lehetőséget biztosít a 3-7 éves gyermekek változatos és sokoldalú szomatikus képességeinek fejlesztésére.

A 2022/2023 nevelési évben a csoportszobai, udvari és tornatermi eszközkészletünk bővült a debreceni Sportiskola és szülői felajánlás eredményeként.

A 2022/2023-s nevelési évben szülői támogatással megvásároltuk a „NOVUM” óvodai start mozgáskotta készlet után a legnagyobb, „NOVUM extra” mozgáskotta készletet is.

Az udvaron tervezett mozgástevékenységek változatos és kreatív alkalmazásához tervezett ugróiskola, távolugró gödör és mezítlábas út a 2020/2021 nevelési évben megvalósult. Az innovációk megvalósításában minden óvodapedagógus tevékenyen részt vett: szülők tájékoztatása, szervezési feladatok és a tervek kivitelezése pl. ugróiskolák festése az aszfaltra.

Az innovációk beépültek a mindennapi életünkbe, azóta rendszeresen használják a gyermekek a szabad játék során, és az óvodapedagógusok beépítik az éves tanulási tervükbe.

Az intézmény eszközkészletének bővítése a mesterprogramom hozadéka is. A tervezett fejlesztéseket sikerült megvalósítanom.

3. Szakmai ismeretek, továbbképzés

A továbbképzések szervezését a pandémia nagyban megnehezítette az első három évben. A kolléganők részére az új eszközökkel kapcsolatban belső és külső továbbképzéseket is szerveztem a korlátozások függvényében. A saját magam számára tervezett továbbképzés is elmaradt a pandémia miatt. Később fontosabbnak tartottam a nevelőtestület részére a továbbképzések megszervezését az új eszközök használatával kapcsolatban.

- Magyar Gábor pszichológus, testnevelő tanár, mozgásterapeuta, a Mozgáskotta megalkotója tartott elméleti és gyakorlati képzést 2023.04.11-én az új kolléganők ismereteinek bővítése és a meglévő ismeretek felelevenítése céljából.
- Mozgással kapcsolatban (népi játékok témában) az „Így tedd rá” továbbképzésen vettünk részt, 4 fő négy órás képzésen, 3 fő 3 napos -30 órás-alapképzésen.
- A munkaközösség vezetők minden nevelési évben belső továbbképzéseket, bemutatókat szerveztek a mozgás tevékenység eszközkészletének használatával kapcsolatban több alkalommal is. A visszajelzés nagyon pozitív volt.
- Folytatódott munkaközösségi szinten a mozgásos játékok gyűjtése, életkor szerinti csoportosítása. *(Játékgyűjtés)*
- Munkaközösségi szinten hospitálásokat, szakmai délelőttöket terveztünk, fókuszban a mozgás tevékenység bemutatásával. ('Mozdulj' Munkaközösség tervei)
- A vezetőségi tagok szakmai ellenőrzésének egyik kiemelt területe volt a mozgás-, mindennapos mozgás ellenőrzése. (Éves munkatervek, Vezetőhelyettes éves tervei, Munkaközösség tervek)
- A Debreceni Pedagógiai Oktatási Központ által szervezett Tavaszi Pedagógiai Napok programsorozatán belül vettem részt online Gerinctorna továbbképzésen.

4. Nevelőtestület véleményének, tapasztalatainak vizsgálata, tájékoztatás

Folyamatosan megvalósult a különböző szakmai fórumokon:

Az elmúlt négy évben a nevelőtestületünk nagy része kicserélődött, minden évben érkezett új munkatárs, több is. Az óvodapedagógusok fluktuációja miatt minden évben szükségesnek érzem a munkatársaim tájékoztatását, a mesterprogramom bemutatását, ismertetését. A jó gyakorlat jövőjét tekintve lényeges, hogy minden területen konszenzusra jusson a nevelőtestület, mindenki kicsit magáénak tudja érezni a programot.

- Nevelési évnyitó értekezleteken a nevelőtestület tájékoztatása rendszeresen megtörténik. Lehetőség van a tapasztalatok megbeszélésére, vélemények megfogalmazására. (Ppt. Éves munkaterv ismertetése, Jegyzőkönyv)
- Munkaközösségi foglalkozásokon.(Munkaközösség terve)
- Gyakorlati bemutatók, hospitálások után-Reflexió
- Csoportonként az éves nevelési-tanulási tervek ellenőrzése után személyesen. (Ellenőrzési terv)
- Havi nevelőtestületi megbeszélésen
- Nevelésmentes napon: tervek, megvalósulásuk, tapasztalatok.

5. A „jó gyakorlatba” tervezett programok és tevékenységek megvalósulása

A mesterprogram első éveiben, pl. a 2021/2022 nevelési év második félévében tervezett „Zöld napok” a pandémia miatt nem valósultak meg.

2022/2023 nevelési évben újra terveztük, a „Őszi zöld napok” rendezvény sikeresen megvalósult.

1. nap: Mocorgó nap-közös torna

2. nap: Sportágválasztó –Egészségnap: nagyon sikeres rendezvény volt a szülők körében.

Az alábbi sportágak voltak jelen, melyeket a gyermekek a szüleik kíséretében kipróbálhattak: kézilabda, kosárlabda, foci, karate, dzsúdó, tollaslabda.

A sikeres rendezvényre-, és a pozitív visszajelzésre való tekintettel tavasszal is megrendeztük a programot, „Tavaszi Zöld napok” címmel.

1. nap: Ovi-foci a Simonyi úti óvoda gyermekeivel

2. nap: Madarak és fák napja

- Réka mocorgó torna

- Közös séta a Nagyerdőn-mind a nyolc csoport

3. nap: Sportágválasztó és egészségnap. Az alábbi sportágak jelentek meg: kézilabda, kosárlabda, foci, ritmikus sportgimnasztika, talajtorna, asztalitenisz. A rendezvényen a Debreceni Sportélet főszerkesztője is részt vett.

A szülők és a gyermekek pozitív visszajelzései alapján, a nevelőközösséggel egyetértésben úgy döntöttünk, hogy hagyományt teremtve, a rendezvényt minden évben megszervezzük a tavaszi időszakban.

6. Források és lehetőségek folyamatos felmérése (pályázati lehetőségek, alapítvány, szülők)

Már a pályázat beadásának időpontjában nem állt rendelkezésemre minden információ az erőforrások tekintetében.

Több erőforrást át kellett szervezni, a védekezés-, a járványügyi intézkedések és az energiaválság miatt. Elmaradt az elmúlt három évben az Alapítványi bál, ami az erőforrásunk nagyobb részét biztosította volna.

Fenntartó: Az elmúlt két évben a pandémia miatt még nagyobb lett a bizonytalanság. Az intézmény költségvetésében szigorítások voltak.

Óvoda Alapítványa: A kuratórium döntése alapján meghatározott cél érdekében várható támogatás. Ennek a bevétele visszaesett az elmúlt pandémiás időszakban, nem volt lehetőségünk tervezni.

Alapítványi bál: Az elmúlt három évben elmaradt a pandémia miatt, ez nagy kiesést jelent az intézményünknek. 2024 tavaszán újra tervezzük az Alapítványi bál megszervezését.

Szülői felajánlások: Az alkalomszerű anyagi támogatás mellett nagyobb részben eszköz felajánlás történt. Munkatársaim elkötelezett munkájának és számos szülői felajánlásnak köszönhetően valósult meg 2021 tavaszán:

- *Távolugró gödör* elkészítéséhez: fa anyag, folyami homok, geotextil, falazúr felajánlása
 - *Mezítlábas ösvény* kialakításához: munkaerő a talaj kiásásához, rönkfa, geotextil, vízzáró közet, mulcs, faforgács, murva, homok, kavics, téglák, járólappal, folyami homok, kukorica, csutka, lazúr felajánlásával készült el
 - *Betonpálya-KRESZ pálya megújítása:* az aszfalt felfestése szülői segítséggel valósult meg. A KRESZ pálya sokféle, változatos mozgástevékenység megszervezésére alkalmas: labdajátékok, sorversenyek, mindennapos mozgástevékenység szervezése és a szabad játék során kerékpározás, motorozás és rollerezés helyszíne.
- A csoportok heti rendszerességgel használják.

Az anyagi támogatás mellett program- típusú támogatás is történt az „Őszi és a Tavaszi Zöld napok” rendezvényeinken, a sportágválasztó napokon (kézilabda, labdarúgó szülők, kosaras szülők, sportgimnasztika, dzsúdó, asztalitenisz).

Pályázat: A pandémia miatt korlátozottak voltak a kiírásra kerülő pályázatok. Pályázati forrásra a bizonytalanságok miatt nem alapoztam. A betonpályánk került felújításra részben pályázati forrásból, részben szülői felajánlás segítségével, a Közlekedésbiztonsági Alapítvány anyagi felajánlásával újítottuk meg. A pályázatot sikeresnek értékelem.

Összegzés

„Kreatív mozgás – kreatív gyermek” címet viselő Mesterprogramom célja olyan intézményi jó gyakorlat kialakítása volt, melynek fókuszában a mozgás áll. Ez az intézmény célrendszerével teljes mértékben összeegyeztethető, továbbá jól illeszkedik intézményünk „Kerek erdő” Pedagógiai Programjához is, amelyben a mozgás kiemelt fontosságú tevékenység.

A Mesterprogram a mozgás egészségnevelésben játszott szerepén túl erőteljesen épített annak komplex fejlesztő és közösségformáló hatására is. A megvalósítást segítette a már meglévő eszközpark és a nevelőtestület képzettsége. Az innovatív elemek kidolgozása és egységes rendszerbe foglalása, valamint a kialakított intézményi jó gyakorlat bevezetése képezte a Mesterprogram alapját. A Mesterprogram megvalósítása a mesterpedagógus négydimenziós tevékenységmodell minden tevékenységét magában foglalja, de jellegéből fakadóan a fejlesztő-újító tevékenység dominál benne.

A Mesterprogram tervezett produktuma egy intézményi jó gyakorlat, mely az óvodapedagógusok tervező-, és gyakorlati munkájában nyújt támogatást, segítséget. Az ellenőrzés értékelés a folyamat több pontján is megjelenik, az intézményi szint mellett külső értékelésre is van lehetőség. (Szülői kérdőív, Gyermek kérdőív).

A Mesterprogram egyaránt épít a nevelőtestület kooperatív közreműködésére, valamint a szülők partnerségére.

A Mesterprogram egyrészről az óvodai mindennapokban egyre gyakrabban megjelenő problémára – a mozgásszegény életmódra, valamint az ennek következtében kialakuló fejlődési zavarokra, problémákra kívánt megoldási lehetőséget kínálni, célja továbbá az egészségmagatartás hosszabb távon való pozitív befolyásolása, az óvodás gyermekekre fókuszálva, a szülőket is bevonva a folyamatba. Másrészről az óvodapedagógusok szakmai munkájának segítése, támogatása volt a célom.

Mesterprogramom megújításával továbbra is a gyermekek mozgás fejlődésének támogatása a célom saját intézményünkben, látva és beazonosítva azokat a területeket és lehetőségeket, ahol szükséges az innovatív tevékenység. Együttműködve a munkatársaimmal, továbbra is az ő munkájukat támogatva szeretném új nevelési-oktatási módszerek, eszközök kidolgozását, illetve a helyi kontextusba történő adaptálását.

megújító Mesterprogramom

ÁLTALÁNOS TERVE

Mesterprogram megújítása: 2025 – 2029

Az általános terv a mesterprogram teljes idejét, 2025. 01. 01- 2029.12.31. közötti öt éves időszakot foglalja magába.

Választott fő tevékenység: Fejlesztő innovátori tevékenység

E tevékenységhez kapcsolódó feladatok közül: Új nevelési- oktatási módszerek, eszközök, „jó gyakorlatok” kidolgozását, illetve a helyi kontextusba való adaptálását választottam.

Címe: „Okosító mozgás” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében.*

Célom egy „jó gyakorlat”, egy szakmai munkát segítő anyag kidolgozása, mely a tanulási képességeket támogatja, és egy új eszköz az *Egyensúlyozó Montessori Hinta* alkalmazásának bevezetése az óvodai nevelésbe.

Témaválasztásom indoklása

Alapvetően a mai világban a felnőttek és gyermekek legfőbb problémája a kevés mozgás, a mozgásszegény életmód. Sajnos a legfiatalabb korosztály is sokat ül, sokszor az elektronikai készülékek előtt. A mozgás, a sportolás még 20-30 évvel ezelőtt természetes volt, mindennapi életünk részét képezte. Az elmúlt évek történései miatt, részben érthetően, de mégis egyben túlzottan féltő, óvó reakciók miatt a gyermekek az egészséges alapmozgásokat nem a megfelelő időben és ütemben sajátították el, vagy ki is maradtak. A tanulási, viselkedési problémák nagyon nagy százalékának ez lehet az egyik oka. A 3-8 éves kor a leghatékonyabb időszaka a gyermekek mozgásfejlesztésnek.

A mai kor gyermekének egyre több ingert kell feldolgozni, és ez által kevesebb ideje marad a mozgásra. A sok inger feldolgozása megterheli az idegrendszert, a gyermekek türelmetlenebbek késleltetésben és önkontrolban is. Jellemző, hogy a szülők különböző programokra hordják gyermekeiket, pedig „Sokkal jobban, hangulatosabban, érzelemtelibben él egy gyerek, aki bújócskázik, fogócskázik vagy iapiacsozik, mint az, aki részt vesz a játszótér programjaiban.” (Vekerdy Tamás: Belső szabadság)

35 éve vagyok a pályán, 30 évig óvodapedagógusként és ötödik éve vezetőként is azt tapasztalom, hogy óvodánkban is évről évre nő azoknak a gyermekek száma, akik beszédében lemaradást, idegrendszeri éretlenséget és viselkedésbéli problémákat, gyakran dühkitöréseket tapasztalunk. Már az óvodába érkezéskor tapasztalható megkésett beszédfejlődés, mozgáskoordinációs gond, figyelemzavar, gyenge finommotorikai képesség. A beszédhiba a mozgásszegény életmód következménye Vekerdy Tamás pszichológus szerint is:

„A beszédhibák száma azért is nő, ezt a Göttingeni Egyetem nemrég ki is mutatta, mert katasztrofálisan keveset mozognak a gyerekek, ráadásul rosszul. Nem tornáznuk kellene, hanem rohangászni egy nagy kertben, nagy udvaron, mászható fákon, billegő pallókon”
(Vekerdy Tamás)

A „*Kreatív mozgás-kreatív gyermek*” Mesterprogramomat, melyet 2020-2024 között valósítok meg és az „*Okosító mozgás*” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* című megújító Mesterprogramomat is ez a problémakör inspirálta. Az elmúlt évek megpróbáltatásai, mint pandémia, válság, háború ezt a problémakört tovább nehezítette.

Megújító Mesterprogramom fókuszába is a mozgás tevékenységek körét állítottam.

Szívemen viselem az intézmény, az óvodánkba járó gyermekek és a munkatársaim helyzetét, a felmerülő nehézségeket, problémákat. Aktívan részt veszek az óvodai mindennapokban, a csoportok életében. Vezetőként további tapasztalatokat és ismereteket szereztem a gyermekek fejlettségével kapcsolatban és tapasztalataim, pl. Mérés eredményei, megerősítettek abban, hogy a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulásán, a mozgáson keresztül tudunk hatni az érés minden területére. A megfelelő mozgásformák alkalmazásával nem csak egészségesebb, hanem okosabb gyermekeket nevelünk.

Megújító Mesterprogramom célja

- A mozgás szeretetének a megtanítása.
- Az egészséges életmód alakítása az egészséges táplálkozáson és mozgáson keresztül.
- A mozgáson, mint a gondolkodás és a személyiségfejlődés legfontosabb eszközén keresztül a 3-7 éves gyermekek fejlesztése.
- Elsődleges cél a mozgásban megvalósuló tanulás lehetőségeinek változatosabb megteremtése.
- Célom egy „jó gyakorlat”, egy szakmai munkát segítő „*Okosító mozgás*” gyűjtemény kidolgozása, mely a kognitív funkciókat fejleszti. „A kognitív funkciók azok a megismerési, információfeldolgozási és gondolkodási tevékenységek,

képességek teszik lehetővé az értelmi működést.” (Forrás: <https://lexiq.hu/>.)

- Egyensúlyozó Montessori Hinta alkalmazása az óvodai nevelésben.
- Személyes célként jelölöm meg az intézményi „jó gyakorlat” kidolgozását „Okosító mozgás” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* címmel, és a jó gyakorlat intézményen belüli átadását. Ez tudatos szakmai fejlődésre épülő feltáró-elemző tevékenység után egy fejlesztő-újító tevékenységet jelent, amelynek eredményét, produktumát tudásmegosztó-segítő tevékenység keretében átadom közvetlen kollégáimnak. A „jó gyakorlat” kidolgozásában mozgásfejlesztő terapeuta segítségét szeretném igénybe venni továbbképzés formájában.
- Intézményi cél, melyet pedagógiai Programunkban is megfogalmaztunk, „A családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve és azt segítve, olyan gyermekek nevelése, akik 6-7 éves korukra: Testileg, lelkileg, és erkölcsileg egészségesen fejlettek” (Pedagógiai Program)
A kidolgozott intézményi jó gyakorlat, az „Okosító mozgás” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* című gyűjtemény alkalmazása a csoportokban a játékos tanulási tevékenység részeként és beépítése a Pedagógiai Programunkba.

Feladatok

- Helyzetelemzés.
- A tervezett intézményi jó gyakorlat alapjainak összeállítása
- A nevelőtestület tájékoztatása, a tervezett program ismertetése.
- Intézményi szintű egységes álláspont kialakítása.
- Források, lehetőségek felmérése.
- Tárgyi feltételek kialakítása.
- Eszközbeszerzés.
- Képzés, továbbképzés szervezése.
- A képzésen szerzett ismeretek intézményi szintű kipróbálása, beépülése a gyakorlatba
- Belső továbbképzés (ek) szervezése a nevelőtestületnek, elméleti és gyakorlati felkészülés.
- „Okosító” mozgásanyag kidolgozása és átadása az óvodapedagógusoknak „Okosító mozgás” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* címmel.

- Az „okosító” mozgásanyag kipróbálása, adaptálása a csoportok nevelési-tanulási tervébe.
- Folyamatos értékelés, tapasztalatok megbeszélése, önreflexió.
- Az esetleges kiegészítések és korrekciók megtétele a gyakorlati tapasztalatok alapján.
- Intézményi „jó gyakorlat” - „Okosító mozgás” - *Mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* anyag véglegesítése.
- A „jó gyakorlat”, az „Okosító mozgás” - *mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* című gyűjtemény adaptálása a „Kerek erdő” Pedagógiai programunkba (pl.Függelék)
- A *Montessori hinta* megismertetése, kipróbálása majd bevezetése a csoportokba.
- További feladatok megfogalmazása, tervezés

Megújító mesterprogramom tevékenységei

- *A tudatos szakmai fejlődés* részben előfeltétele a program megvalósulásának, másrészt hozadéka is. Ahhoz, hogy képes legyek a Mesterprogram megvalósítására, elengedhetetlen a magas szintű szakmai tudás, a megvalósítás során pedig szakmai ismereteim, kompetenciáim folyamatosan tovább mélyülnek, fejlődnek.
- *A feltáró-elemző tevékenység* megelőzi a program kidolgozását, az előző mesterprogram hozadéka is felölelve a kihívás felismerésétől a program részletes kidolgozásiig terjedő folyamatot. A helyzetelemzés és a megfelelő összefüggések felismerése, tudatosítása végigkíséri a Mesterprogramot.
- *A fejlesztő-újító tevékenység* a leghangsúlyosabb, ez a **fő profil**.
Eddigi nevelő-oktató munkám során felmerülő problémára szeretnék megoldást, eszközt, ezáltal fejlesztést találni, melyet beépíthetünk a gyakorlati munkánkba.
 - Egy új intézményi jó gyakorlat egy belső kiadvány a Mesterprogram produktuma, mely beépül a csoportok éves nevelési-tanulási tervébe és a „Kerek erdő” Pedagógiai Programunkba is.
 - Egy új eszköz, a Montessori hinta beépülése a csoportok életébe, szabad játékába, a mindennapi gyakorlatba.
- *A tudásmegosztó-segítő tevékenység* intézményi szinten valósul meg, először a továbbképzéseken való részvételkor, majd az „Okosító mozgás” gyűjtemény bevezetésekor.

Helyzetelemzés

A Nagyerdei Óvoda 48. éve Debrecen egyik legjobban felszerelt és egyik legjobb hírű óvodája. 35. éve dolgozom itt, 'gyakornokból' óvodapedagógussá, később vezető-helyettesé, majd ötödik éve intézményvezetővé lettem. Első Mesterprogramomat gyakorló óvodapedagógusként írtam annak a tudatában, hogy megpályázom a Nagyerdei Óvoda magasabb vezetői állását és sikeres magasabb vezetői pályázat elnyerése után a Nagyerdei Óvoda vezetőjeként tudom folytatni és koordinálni a „Kreatív mozgás - kreatív gyermek” című mesterprogramot.

Az ÓNOAP- 1 koherens Pedagógiai Programunkat magunk írtuk, saját adottságainkra, lehetőségeinkre építve. A „Kerek Erdő Pedagógia Program” egyik hangsúlyos területe 1999-től a MOZGÁS.

Mindig magas színvonalú nevelő munka folyt az intézményben, ami az óvodapedagógusokkal szemben is magas követelményeket támaszt. Cserébe azonban biztosítottak a jó feltételek, (úgy mint: infrastruktúra, tárgyi- és eszköz-ellátottság). Óvodánk adottságai és felszereltsége kiválóak, a gyermekek mozgás-lehetősége szerteágazó: a csoportszobákon túl fedett terasz, tornaterem, külön udvarrész, beton pálya, sportpálya, műfüves focipálya valamint rekortán futópálya áll rendelkezésünkre. Az elmúlt években sok innovatív megoldásban volt szerepem. Óvodánkban törekszünk arra, hogy a gyermekek minél többet mozogjanak, beleértve a nagymozgásokat és a finommotorikus mozgásokat egyaránt. A szabad mozgás feltételeinek megteremtése mellett irányított mozgásos foglalkozásokat is tartunk, törekszünk a tornaterem és a sportpályák teljes kihasználtságára, a mozgás-igény kielégítése mellett a mozgás megszerettetésére, a mindennapos mozgás iránti igény megalapozására.

➤ **Mozgás tevékenység megvalósulása óvodánkban**

„MOZGÁS - az egészség nevelés szerves része- Pedagógiai Programunk egyik kiemelt feladata. Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás, melynek minden formája élményt nyújt számára.

A mozgásfejlesztés tartalma:

1. Szabadon választott kötetlen mozgástevékenységek

- A természetes mozgásigény, mozgáskedv kielégítéséhez, megfelelő idő, hely, eszköz biztosítása a szabadban és a csoportszobában egyaránt.

2. Mindennapi szervezett játékos mozgás

- A gyermeki szervezet felfrissítését, a motoros képességek fejlesztését, a szervezet edzését, az egészség megszilárdítását szolgálja.
- Középpontjában a mozgásos játékok állnak, kiegészülve a Játékgyűjteménnyel és gimnasztikai gyakorlatokkal.

- Csoportonként mindennap az udvari játéktevékenységek előtt, lehetőség szerint a szabadban történő szervezéssel valósul meg.

3. *Mozgás* - Az óvodapedagógus által szervezett, irányított tevékenység:

- 3-6 éveseknek heti 1 alkalommal
- 6-7 éveseknek heti 2 alkalommal, melyből az egyik tervezett, kötött keretű

sportfoglalkozással kiváltható, pl. úszás.

Az időjárástól függően a mozgás tevékenységet lehetőleg a szabadban szervezzük. /terasz, füves sportpálya, az óvoda udvara, az erdő/

Óvodánk udvarán, teraszain és különálló tornatermünkben csoportbontásos formában szervezzük a mozgás tevékenységeket. Fedett teraszunk az év minden napján lehetővé teszi a friss levegőn való tartózkodást és mozgást. Rekortán futópályán futhatnak, sövényvel védett sportpályán futballozhatnak, labdázhatnak, mozoghatnak a gyermekeink. A különálló füves tornapálya, műfüves focipálya szintén hozzájárul a mindennapi rendszeres mozgás minél sokoldalúbb fejlesztéséhez. Javaslatom eredményeként 2019-ben a Nagyerdei Óvodai Alapítvány segítségével megvalósult egy kreatív mozgást támogató mászófal. Minden nevelési év elején a nevelőtestület elkészíti a tornaterem beosztási rendjét.

Az anyagválasztást második éve segíti első Mesterprogramom produktuma, a négyféle, 4 évre kidolgozott mozgás anyagának ajánlása és Játékok gyűjteménye.

Jelenleg a Mesterprogramom II. részterv, 4. évének időszakában a

- kialakított program intézményi szintű bevezetése, kipróbálására,
- a tapasztalatok összegyűjtése és értékelése,
- kiegészítések és korrekciók megtétele történik.

4. „Különböző sportnapok, sporttevékenységek szervezése” (Pedagógiai Program)

5. Úszás: Intézményünk kezdetek óta, idén harmadik éve vesz részt a Magyar Úszó Szövetség (ÚNEP) szervezésében úszásoktatáson. Az ÚNEP hosszú távú célja a gyermekek egészséges életmódra való törekvésének ösztönzése, ez által életminőségük javítása. Középtávú cél, hogy minden gyermeknek legyen lehetősége vízbiztos úszás elsajátítására az általános iskola 2. osztályának végéig nemtől, szociális, fizikai és mentális helyzetétől függetlenül. Az elmúlt két évben összesen 8 csoportunk tanköteles korú gyermekei vettek részt a programon, szeptembertől újabb két csoportunk kezdte meg az úszást heti egy-egy alkalommal.

➤ Személyi feltételek

A humán erőforrás biztosítása tőlem független tényező. A nevelőtestület összetétele folyamatosan változik, erre ráhatásom nincs. Csak a nyugdíjba vonuló kollégák távozása tervezhető, az egyéb fluktuáció –mint gyermekvállalás, munkahelyváltás, pályamódosítás,

pályaelhagyás- nem tervezhető. Az sem tervezhető, hogy a távozók helyébe érkező új kolléganők milyen képzettséggel, kompetenciákkal rendelkeznek majd. Felvételi interjú alkalmával tájékoztatom a pályázókat célzottan a mesterprogrammal kapcsolatban. Szinte minden csoportunkban 1, vagy két pályakezdő, gyakornok kolléganő dolgozik. A gyakornok és új kolléganők szakmai munkájának segítése évek óta nagy kihívás a nevelőtestületünk gyakorlott óvodapedagógusai számára. Terveim szerint a gyermekek fejlesztésén, a tanulási képességeinek támogatásán túl az óvodapedagógusok gyakorlati munkáját fogja segíteni a tervezett továbbképzés, mesterprogramom ajánlása, produktuma.

➤ **Eszközkészlet:**

A tornateremhez tartozó szertárunk gazdagon felszerelt, sokféle sporteszköz áll rendelkezésre a gyermekek optimális szomatikus fejlesztéséhez. A mozgás meglévő eszközeinek ismerete elvárás az új munkatársaktól is. Az elmúlt évek tapasztalata szerint a kolléganők egyre nagyobb tudatossággal építik be a régi-, és új eszközöket a tanulási tervekbe és kreatívan használják a meglévő eszközkészletünket. 2020-2023 időszakában az intézmény eszközkészletének bővítése az előző mesterprogramom hozadéka is. A tervezett innovatív fejlesztéseket sikerült megvalósítanom.

Egy új eszköz, az *Egyensúlyozó Montessori hinta* megismerését, majd használatát tervezem bevezetni minden csoportban a mindennapi tevékenység részeként.

Egyensúlyozó Montessori hinta jellemzői:

Egy olyan mozgásfejlesztő és egyben terápiás eszköz, mely a Montessori Pedagógia jegyeit is hordozza és rendkívül fejlesztő. Fejleszti a mozgáskoordinációt, a koncentrációt, segíti a többirányú figyelem fejlesztését, az egyensúlyt, támogatja a helyes testtartás kialakulását. A hintázó mozgás fejleszti a gyermek egyensúlyrendszerét, ezáltal erősíti az idegrendszert, fejleszti a bal-jobb agyfélteke összerendezettségét. A hinta a gyermekek egyik legkedveltebb játéka, a gyermekek fejlesztésének egy viszonylag olcsó és egyben kedvelt, szórakoztató módja. Hintázás közben fejlődik a szem-kéz, szem-láb koordináció, a nagymozgás, az egyensúlyérzék, az idegrendszer és a gyermekek mozgásigényét is kielégítik.

Előnye, haszna:

Az óvodáskorú gyermekek esetében a tanulási nehézségeknek előjele lehet a bizonytalan mozgás, az egyensúly zavara. Az egyensúlyozásból származó mozgásingerek segítenek az idegrendszer érzékelésében, sőt a testet is edzésben tartják.

Miközben a deszkán a gyermek hintázik, egyensúlyozva stimulálja az izmokat és mintegy „okosító torna”, közben az idegrendszeri érés támogatásával játékos hatással van a megkésett mozgás és beszédfejlődésre és a hiperaktivitásra. Az eszközt szeretném minden csoportba bevezetni, hogy a nap bármely szakában a szabad játék során is bármikor használhassák a gyermekek.

➤ **Szakmai ismeretek, továbbképzés**

Mesterprogramom megvalósításához ismereteimet szeretném tovább bővíteni. Fontosnak tartom a témában fellelhető szakirodalmak, szakmai cikkek, előadások, módszertani anyagok olvasását, megismerését. Folyamatosan konzultálok TSMT terapeutával.

A gyermekek fejlesztésén túl a nevelőtestület szakmai támogatása a célom, ezért a saját képzésem mellett vagy vele párhuzamosan az óvodapedagógusok továbbképzése, szakmai támogatása az elsődleges.

Belső továbbképzés

A nevelőtestület részére egy belső továbbképzést szeretnék szervezni.

A továbbképzés célja: a nevelőtestület szakmai támogatása az „okosító mozgásformák” megismerésével és elsajátításával.

Módja: Havi rendszerességgel, igazodva az intézmény Pedagógiai Programjához és a csoportok havi nevelési-tanulási tervével koherens témák feldolgozásán keresztül.

A továbbképzést egy TSMT terapeuta tartja a nevelőtestület részvételével.

A továbbképzés anyaga: okosító mozgások

➤ **Tájékoztatás, egyeztetés a fenntartóval, szülőkkel, a nevelőtestülettel.**

A humán erőforrás változása –fluktuáció- miatt minden évben fontosnak tartom a Mesterprogramom részletes ismertetését. A nevelőtestületet rendszeresen tájékoztatom az intézményi innovációval kapcsolatban, ezek formái:

- Munkaterv, Évet záró Beszámolók
- Nevelési évnyitó értekezleten
- Rendszeres havi vezetői-, és nevelőtestületi megbeszéléseken
- Nevelésmentes napokon

A fenntartó tájékoztatása folyamatos:

- Munkaterv, Jegyzőkönyv
- Évet záró beszámoló
- Éves beszámolók a Mesterprogram megvalósulásával kapcsolatban

Külső partnereink –szülők- tájékoztatása is folyamatos:

- Szülői Szervezet ülésein-évente két alkalommal
- Szülői értekezleten
- Óvoda Honlapján keresztül
- Óvoda Facebook oldalán.

A mesterpedagógus pályázat beadásakor , a távoli kezdő időpont miatt (másfél év) még nem áll minden információ a rendelkezésemre, így elképzelhető, hogy a mesterprogram megvalósulásának kezdő időpontjáig további, a mozgással kapcsolatos változások, fejlesztések, előre lépések történnek intézményünkben, mely a programom megvalósulását befolyásolhatja.

ÁLTALÁNOS TERV FELOSZTÁSA

RÉSZEI	IDŐSZAK	FELADATAI	TEVÉKENYSÉGEK
I. részterv (3.5 év)	2025. 01. 01 - 2028. 08.31.	- Helyzetfelmérés, tájékoztatás - A tervezett intézményi jó gyakorlat alapjainak összeállítása - A program részletes kidolgozása, intézményi szintű egységes álláspont kialakítása - Források, lehetőségek felmérése, tárgyi feltételek kialakítása - Eszközbeszerzés: Montessori hinta - Képzés, továbbképzés szervezése - Az új eszköz kipróbálása, alkalmazása - Tapasztalatok megbeszélése - A képzésen szerzett ismeretek intézményi szintű kipróbálása, beépülése a gyakorlatba. - Tapasztaltszerzés, korrekció a gyakorlati tapasztalatok alapján, elemzés. - Az esetleges kiegészítések és korrekciók megtétele - Az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében anyag összeállítása.	Feltáró- elemző Tudatos szakmai fejlődés Fejlesztő- újító Tudásmegosztó-segítő
II. részterv (1.5 év)	2028. 09. 01 - 2029.12. 31.	- Az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében gyűjtemény intézményi szintű bevezetése. - Belső kiadvány elkészítése - Az adaptáció lehetőségeinek kidolgozása - „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében gyűjtemény adaptálása a „Kerek erdő” Pedagógiai programunkba (pl. Függelék)	Fejlesztő- újító Tudatos szakmai fejlődés Feltáró- elemző Tudásmegosztó-segítő

A Mesterprogram időkereteit tekintve mindenképpen fontos megjegyezni, hogy előre nem látható események befolyásolhatják, ezért bizonyos értelemben rugalmasan kell kezelni azokat. Lényeges továbbá, hogy bizonyos tevékenységek időben párhuzamosan is folyhatnak, van lehetőség a program belső időkereteinek korrekciójára.

Az általános terv a 2025. 01. 01- 2029.12.31. közötti öt éves időszakot foglalja magába, amelyet két nagyobb időszakra tagoltam:

- Az I. részterv a 2025. 01. 01- 2028. 08.31. közötti időszakot öleli fel.

Ez az időszak a helyzetfelmérésen túl a tervezett intézményi jó gyakorlat alapjainak összeállítását, a program részletes kidolgozását és egy egységes intézményi, nevelőtestületi álláspont kialakítását foglalja magába. A jó gyakorlat jövőjét tekintve lényeges, hogy minden területen konszenzusra jusson a nevelőtestület, mindenki kicsit magáénak érezze a programot. Ahhoz, hogy a fejlesztéseket meg tudjam tervezni és kivitelezni, elengedhetetlen az együttműködés, a folyamatos tapasztalatcsere. Fontos a tudásmegosztás, a fejlődésre való igény, az elköteleződés, a képzés, önképzés.

Ebben a hosszabb időszakban a tervezett nevelőtestületi képzés megszervezése után, a képzésen szerzett ismeretek intézményi szintű kipróbálása, beépülése történik a gyakorlatba.

A megszerzett szakmai ismeretek birtokában és a gyakorlati tapasztalatok megbeszélése után kerül sor az első részterv utolsó évében az *„Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* éves anyag összeállítására. Fontos az első időszakban a források, lehetőségek felkutatása, a mesterprogram megvalósulásához a tárgyi feltételek biztosítása a társadalmi változások (gazdasági válság, infláció) függvényében.

Az új eszköz, az Egyensúlyozó Montesszori hinta gyakorlati kipróbálása, alkalmazása történik.

- A II. részterv a 2028. 09. 01-2029.12.31. közötti időszakra vonatkozik.

Ekkor kerül sor a kidolgozott program intézményi szintű bevezetésére, kipróbálására, a tapasztalatok összegyűjtésére és értékelésére, az esetleges kiegészítések és korrekciók megtételére. Ez az intézményi jó gyakorlat hivatalossá tételét és annak esetleg szélesebb körben történő bemutatását, valamint az adaptáció lehetőségeinek kidolgozását foglalja magába. Az *„Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* gyűjteményt szeretnénk beépíteni az intézmény „Kerek erdő” című Pedagógiai Programjába (pl. Függelék).

Utóbbit tekinthetjük a Mesterprogram elméleti és gyakorlati háttérét megalapozó segédanyagnak.

A teljes időszak tervezett egységeinek bemutatása

➤ I. részterv

Időszak: 2025. január 1. – 2028. augusztus 31.

A Mesterprogramnak ez egy hosszabb időszaka. Az első szakaszában *a feltáró-elemző* tevékenység dominál. Az I. részterv középső szakaszában *a tudatos szakmai fejlődés* és a *tudásmegosztó - segítő* tevékenység dominál, az utolsó szakaszban *a tudatos szakmai fejlődés*, *a feltáró - elemző*, és a *fejlesztő-újító tevékenység* dominál.

Az első részterv első időszakában az új Mesterprogramom megalapozása történik, mely magába foglalja az aktuális helyzet elemzését, az elmúlt évek tapasztalatainak összegyűjtését, elemzését a lehetséges alkotóelemek vizsgálatát, a jó gyakorlat rendszerének tervezését. Most, mesterprogramom megírásakor, másfél év távlatában kell terveznem. Az intézmény meglévő infrastruktúráját, eszközkészletét ismerem, de az első időszakban újra fel kell mérni a személyi és a tárgyi feltételeket. Nagyon fontosnak tartom az együttműködést munkatársaimmal, a gyermekek fejlesztését szolgáló egységes intézményi álláspont kialakítását.

Az elmúlt évek mérés eredményeinek elemzése, majd egy TSMT terapeutával való beszélgetés indította el bennem az új mesterprogramom gondolatát, az „*Okosító mozgás*” - *mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* anyag összeállítását. Az anyag összeállítását mindenképpen megelőzi és megalapozza a szakmai továbbképzés. Ez az időszak az előkészítő szakasza a szakmai felkészülésnek.

Az utolsó két éves időszak a továbbképzéseken szerzett ismeretek gyakorlati megvalósításának időszaka. Az összegyűjtött anyag beépül a csoportok éves nevelési-tanulási tervébe, a heti tervekbe, a mindennapok részévé válik. Ez az időszak az elméleti ismeretek gyakorlati kipróbálásának időszaka. A tapasztalatcsere és a szükséges korrekciók elvégzése után az „*Okosító mozgás*” - *mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* anyag összeállítása, kidolgozása valósul meg.

Cél:

- A Mesterprogram az intézmény céljaival és terveivel való harmonizálása.
- Olyan intézményi jó gyakorlat kialakítása, melynek fókuszában a mozgás áll. Ez az intézmény célrendszerével teljes mértékben összeegyeztethető, továbbá jól illeszkedik

intézményünk „Kerek erdő” Pedagógiai Programjához is, amelyben a mozgás kiemelt fontosságú tevékenység.

- Együttműködve a munkatársaimmal célom a szakmai munka támogatása, szakmai ismeretek bővítése továbbképzés által.
- Célom a gyermekek fejlődésének támogatása, a mozgáson, mint a gondolkodás és a személyiségfejlődés legfontosabb eszközén keresztül a 3-7 éves gyermekek fejlesztése, kiemelten a kognitív képességeket.
- A mozgásban megvalósuló tanulás lehetőségeinek változatosabb megteremtése, új nevelési-oktatási módszerek, eszközök megismerése, elsajátítása, illetve a helyi kontextusba történő adaptálása.
- A megszerzett szakmai tudás után a segédanyag összeállítása.
- Az Egyensúlyozó Montesszori hinta gyakorlati alkalmazása a csoportokban.
- Az intézmény szakmai színvonalának emelése a megszerzett tudás alkalmazásával.
- A gyermekek eredményének javulása, fejlődés.
- Közösségépítés

A tevékenység megvalósítása érdekében tett lépések

- Helyzetelemzés,
 - a mozgás tevékenység megvalósulása óvodánkban: helye, időpontja, időtartama, eszközkészlete
 - személyi feltételek
 - eszközkészlet
 - szakmai ismeretek, felkészültség
- Tájékoztatás, tájékoztatás formái

A jó gyakorlat jövőjét tekintve lényeges, hogy minden területen konszenzusra jussunk, mindenki kicsit magáénak tudja érezni a programot.

- Fenntartó tájékoztatása
- Nevelőtestület tájékoztatása
- Nevelőtestület véleményének, tapasztalatainak vizsgálata
- Szülői Szervezet tájékoztatása
- Források, lehetőségek felmérése (pályázati lehetőségek, alapítvány, szülők)
- A szükséges és hiányzó eszközök beszerzésének tervezése, beszerzése
- Továbbképzés

- Az összeállított anyag beépítése a csoportok nevelési-tanulási tervébe, gyakorlati tapasztalatszerzés.
- Heti tervekben való megjelenítés.
- Az első év tapasztalata után az esetleges kiegészítések és korrekciók megtétele.
- Az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében anyag végleges összeállítása.
- A folyamatok értékelése, önreflexió, tapasztalatok összegzése.
- További feladatok megfogalmazása, tervezése.

Dokumentálás:

- Munkaterv, Évet záró Beszámoló
- Nevelési évnnyitó értekezlet- ppt
- Mesterprogram bemutató ppt
- Szülői Szervezet Munkaterve
- Nevelőtestületi megbeszélés Jegyzőkönyve
- Feljegyzések
- Számlák
- Feljegyzések a továbbképzésekről
- Fényképfelvétel

Elvárt eredmények/ produktumok

- Írásos elemzés készül a tevékenységek megvalósulásáról
- Beszámoló
- Az óvodapedagógusok megismerik a mesterprogramot, annak hasznosulási lehetőségét a szakmai munkájuk során.
- Szakmai nyelvhasználat bővül.
- Szakmai ismereteink bővülnek új módszerek, eljárások, lehetőségek megismerése által.
- Saját és pedagógus társaim kompetenciáj fejlődnek.
- Képesek leszünk a tanfolyamokon és az önképzés keretében elsajátított ismereteinket alkalmazni, kitűzött céljaimat megvalósítani.
- A szakmai továbbképzés eredménye egy gyűjtemény létrehozása.
- Gyermek képességeinek fejlődése, mint a: nyelvi kommunikáció, mozgás, a testséma, a téri tájékozódás, térbeli mozgás, a vizuális funkciók (alaklítás, formaészlelés, színek megnevezése), a finommotoros koordináció, szociális képességek.

- Várható eredmény, hogy: nem adja fel a feladatot, kitartóbb, nő a feladattudat, figyelemkoncentráció hosszabbodik, pozitív önértékelés, énkép, bátrabban kezdeményez kommunikációt a társaival, felnőttel, kifejezőkészsége jobb lesz, kisebb korban a beszéd beindulása.
- Mérés eredményeinek javulása- *Gyermekek mérése* című dokumentum
- *Elkészül az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* című dokumentum.

➤ II. részterv

Időszak: 2028. szeptember 1. – 2029. december 31.

A Mesterprogramnak ebben az időszakaszában *a tudatos szakmai fejlődés, a feltáró – elemző, a fejlesztő-újító és a tudásmegosztó-segítő tevékenység* is dominál.

A második részterv időszakának az elejére az *„Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* mesterprogram gyakorlatilag készen van. Elkészültek a szükséges tervek, módszertani leírások, megvannak a szükséges eszközök, ismeretek, kialakultak a kipróbálás feltételei, az érintett óvodapedagógusok, dolgozók rendelkeznek a szükséges információkkal, ismeretekkel, a nevelőtestülettel való egyeztetésre is sor került. A program készen áll arra, hogy bevezetésre kerüljön, valamint, hogy a Nagyerdei Óvoda „Kerek erdő” Pedagógiai Programjának részévé váljon.

Cél:

- Az *„Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében* mesterprogram intézményi szintű bevezetése.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának támogatása, a szakmai fejlődésük segítése.
- A mozgásban megvalósuló tanulás lehetőségeinek változatosabb alkalmazása, a megismert nevelési-oktatási módszerek, eszközök alkalmazása.
- A „jó gyakorlat” helyi kontextusba történő adaptálása, beépítése a Nagyerdei Óvoda „Kerek erdő” Pedagógiai Programjába.
- A mozgáson keresztül a 3-7 éves gyermekek kognitív képességeinek a fejlesztése.
- Az intézmény szakmai színvonalának emelése.
- A gyermekek eredményének javulása, fejlődés

A tevékenység megvalósítása érdekében tett lépések

- A program beépítése a csoportok nevelési-tanulási tervébe.
- Az „okosító játékok” heti tervben való megjelenítése.
- Az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében című gyűjtemény adaptálása a Nagyerdei Óvoda „Kerek erdő” Pedagógiai Programjába.
- Az elvégzett folyamatok értékelése, önreflexió, tapasztalatok összegzése.
- További feladatok megfogalmazása, tervezése.

Dokumentálás:

- Nevelési értekezlet - ppt
- Csoportnapló
- Heti tervek
- Nevelőtestületi megbeszélések Jegyzőkönyve.
- *Gyermekek mérése* című dokumentum
- Feljegyzések
- „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében című dokumentum.

Elvárt eredmények/produktumok

- Szakmai ismereteink bővülnek.
- Pedagógus kompetenciák fejlődése.
- Várható eredmény a gyermekek képességeinek fejlődése.
- Mérés eredményeinek javulása.
- A „Kerek erdő” Pedagógiai Program függeléke az „Okosító mozgás” - mozgásos játékok, eszközök a gondolkodás fejlődésében című dokumentum.
- „Jó gyakorlatom” elfogadása, elismerése a kolléganők részéről.

Ellenőrzés és értékelés

Az ellenőrzés és értékelés folyamatosan végigkíséri a programot. Az első időszakban a mesterprogram alapjainak összeállítása, kialakítása folyik, ezért első sorban önellenőrzésről beszélhetünk. A programba bevont „Mozgás” munkaközösség, valamint óvodapedagógusok véleménye, visszajelzései fontosak, de lényeges, hogy ebben a szakaszban a programot első sorban én ismerem teljes egészében, a munkatársaim részinformációkkal rendelkeznek.

Az első időszak második felében a program bemutatásra kerül a nevelőtestület számára (ppt), ekkor van lehetőség a teljes rendszer ismeretében az észrevételek megtételére.

Amennyiben ezek meghatározó sarokpontokat érintenek, akkor szükséges azok figyelembevételével a korrekció. Bizonyos elemekről nem dönthető el elméleti szinten, hogy mennyire illeszthetők be a programba, ezek esetében a megvalósíthatóság lehetősége az, amire koncentrálni kell. Önmagammal szemben is nagyon kritikus vagyok, szívesen fogadom a visszajelzéseket és törekszem a lehető legjobb megoldásra.

Amennyiben nem merül fel kritikai észrevétel, és a fenntartó és a nevelőtestület támogatja, úgy megkezdődik a I.részterv harmadik szakasza, a program kísérleti bevezetése. A kipróbálás után újra lesz lehetőség az elméleti és gyakorlati tapasztalatok ismeretében korrekcióra szükség szerint.

Megújított Mesterprogramom megvalósításához szükséges személyi, tárgyi feltételek, költségek, erőforrások

- **Humán erőforrás:**

Mesterprogramom gyakorlati megvalósítása a csoportokban az alapvető pedagógus létszámon túl újabb kollegát nem igényel. Az elméleti felkészülés időszakában, a továbbképzés során lesz szükség külső szakemberre.

- **Tárgyi szükségletek**

Csoportonként egy-egy Montessori hintát terveztem bevezetni a mesterprogramom megvalósítása időszakában. Egyéb eszközigénye a Mesterprogramomnak nincs.

- **Szükséges erőforrások:**

A Mesterprogram költségvonzata a beadásának időpontjában még nem látható pontosan, még nem áll rendelkezésemre minden információ az erőforrások és a költségek tekintetében. A képzések akkori díja még nem ismert, a mai díjak ismeretében körülbelül tervezhető. A Montessori hinta ára sem tervezhető ilyen időtávtatban. Reális esély mutatkozik arra, hogy több forrás bevonásával sikerül megvalósítani a tervezett kiadásokat.

Folyamatosan keresem a támogatás lehetőségeit, minden erőforrást próbálok bevonni a mesterprogram megvalósítása érdekében.

Alapvetően hat erőforrás van, amire a program megvalósítása során eltérő mértékben támaszkodhatunk:

- Fenntartó: eddigi tapasztalataink alapján a Fenntartó anyagi lehetőségei korlátozottak és a gazdasági helyzet aktuális helyzetétől függ. Megfelelő szakmai érvekkel alátámasztott reális igények teljesítésre kerülnek. A költségvetés tervezésekor igyekszem figyelembe venni és betervezni a várható költségeket, mint pl. mozgással kapcsolatos továbbképzés.

- Óvoda Alapítványa, a *Nagyerdei Óvodai Alapítvány*: az alapítvány bevételei alapvetően tervezhetőek, a felhasználás módjáról a kuratórium dönt. Pontosan meghatározott cél esetében várható a támogatás, mint pl. képzés díja, mozgásfejlesztő eszköz vásárlása.
- Alapítványi bál bevétele: az Alapítványi bál amennyiben megrendezésre kerül, a bevétel célja nyilvános. A tervek között szerepel a képzés díjának és a Montesszori hinta költségeinek a támogatása, tehát amennyiben a bál megrendezésre kerül, reális esély mutatkozik arra, hogy a mesterprogram kiadásait fedezni tudjuk.
- Szülői felajánlások: a szülői közösség összetétele változó, ezért nem tudható előre, hogy az adott időszakban milyen típusú támogatásra számíthatunk. Az anyagi támogatás mellett jellemző az eszköz-felajánlás vagy program- típusú támogatás, de volt már példa arra is, hogy valaki programot szervezett a gyerekeknek, biztosította az eszközöket is.
- Pályázat: a Mesterpedagógus pályázat elkészítésekor még nem tudni, hogy kiírásra kerül-e olyan pályázat, amely feltételeinek meg tudunk felelni. Amennyiben igen, az még nem jelenti azt, hogy támogatáshoz jutunk-e. Ezért pályázati forrásra nem alapozhatunk, amennyiben mégis sikerül hozzájutnunk, az gazdagíthatja a programot.
- Saját forrás (önerő): saját szakmai továbbképzésemet terveim szerint önköltséges formában végzem el, és nem kizárt, hogy lesznek olyan óvodapedagógus-társaim, akik hasonlóképpen döntenek. Anyagi lehetőségeink korlátot szabnak, de amennyiben egy-egy képzést szükségesnek tartunk a legbiztosabban önerőből tudjuk elvégezni.

• Bizonytalanságok

A jelen pályázati anyag elkészítése és a mesterprogram megvalósításának kezdeti időpontja között viszonylag hosszú idő telik el, ami magában hordoz némi bizonytalanságot:

- A program kialakításakor a jelen helyzetből indulhatok csak ki, de azt, hogy több mint egy év múlva mi lesz, nem tudom pontosan megmondani.
- A TSMT terapeutával a mesterprogramom megírása előtt beszéltem, nem tudhatom, hogy a mesterprogram kezdetekor vele, vagy más szakemberrel tudom megvalósítani a továbbképzést. Az is bizonytalan, hogy a most egyeztetett módon –havi rendszerességgel- vagy más formában tudjuk a továbbképzést megszervezni.
- A programba kerülő tevékenységek alapjait már felvázoltam, de előre nem tudom, hogy azok mennyire lesznek megvalósíthatók – ez majd az adott előkészületi szakaszban

derül ki pontosan. Itt meghatározó a nevelőtestület attitűdje, összetétele hiszen intézményi szintű kezdeményezésekről is szó van.

- A tervezett eszköz, a Montessori hinta beszerzése meglátásom szerint nem fog gondot okozni, a bizonytalanág abból fakad, hogy milyen forrást tudunk mozgósítani. Eszközellátottságunk alapvetően kiváló, azt azonban nem tudom teljes biztonsággal előre bejósolni, hogy mire lesz szükség két év múlva, ezért lesz igényfelmérés a Mesterprogram első résztvevének kezdeti időszakában.
- A személyi feltételek tekintetében saját magammal tervezhetek csak biztosan, hiszen a nevelőtestület összetétele folyamatosan változik, és erre nincs ráhatásom. Csak a nyugdíjba készülők kollégák távozása „tervezhető”, az egyéb fluktuáció (gyermekvállalás, munkahelyváltás, tartós betegség) nem, mint ahogyan az sem, hogy a távozók helyébe érkező új kolléganők milyen egyéb képzettségekkel, kompetenciákkal rendelkeznek majd.
- A Mesterprogramhoz kapcsolódó kiadások egyelőre csak mérsékeltten tervezhetőek, részben a fentiek miatt, másrészt pedig azért, mert a források tekintetében is sok a bizonytalansági tényező, amelyek csak az adott időszakban lesznek pontosíthatók.

Öt évre előre tervezni nem könnyű feladat. A viszonylag távoli kezdő dátum miatt a tervezetet rugalmasan kell kezelni, a már meglévő vagy elérhető erőforrásokra alapozva haladni a megvalósításban. Próbáltam céljaimat, feladataimat, a tevékenységeket úgy tervezni, elosztani, hogy mesterprogramom megvalósítható legyen.

Irodalom

Könyvek:

- Dr. Vekerdy Tamás: Sorsdöntő találkozások - Szülők és gyermekek
- Dr. Vekerdy Tamás: Belső szabadság
- Domán Ilona: Mozgolódó - Nagymozgást fejlesztő könyv
- Gerebenné Várbíró Katalin - Reményi Tamás - Rosta Katalin: Szenzoros információfeldolgozás, mozgás, nyelvi képesség - A Frostig elven alapuló nevelési terápia elmélete és gyakorlata
- Bagdy Emőke, Buda László, Kádár Annamária, Pál Ferenc (Feri atya): Fejben dől el? Ami rajtunk múlik - és ami nem
- Kovács Andrea: Mackógyógytorna
- Németh Zsófia - Sipos Zsanett - Szegleti Gabriella: MocorGO – Hogyan segítsük gyermekünk pszichomotoros fejlődését játékosan? (Bethesda Gyermekkorház munkatársai)
- Körmöci Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában Fabula Bt. 2001
- Király Tibor – Szakály Zsolt: Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban

Online:

- Mozgáskotta: <https://mozgaskotta.hu/>
- Dr. Vekerdy Tamás: "Jól értem a gyerekeimet? Mi állhat az adott jelenség vagy probléma hátterében?" <https://www.facebook.com/events/2201161990139333/>
- Az idegrendszer érésének támogatása népi játékokkal:
<https://www.kuncopu.hu/az-idegrendszer-eresenek-tamogatasa-nepi-jatekokkal/>
- Mocorgó az óvodában:
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=6081941275176654&set=g.478995185504729>
- A mozgás szerepe a gondolkodás fejlődésében:
<https://tunderkertkeletiovoda.hu/blog/a-mozgas-szerepe-a-gondolkodas-fejlodeseben/>
- gyulaihirlap.hu
- https://tamop412a.ttk.pte.hu/TSI/Kiraly-Szakaly%20-%20Mozgasfejlodes%20es%20a%20motorikus%20kepesssegek%20fejlesztese%200gyermekkorban/mozgasfejlodes_korr.ht